

Εισηγήτρια: Παχή Στεργιάνα

Ημερομηνία: 16/10/2021

Διαγώνισμα στη Νεοελληνική Γλώσσα και Νεοελληνική Λογοτεχνία

Γ2 ΓΥΜ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Θετικά στοιχεία της Ελλάδας και των Ελλήνων.

Η Ελλάδα είναι μια πλούσια χώρα σε πολιτισμό. Τα λαμπρά και αξιοθαύμαστα έργα της όπως ναοί, αγάλματα και εικόνες που έχουν καταπλήξει όλο τον κόσμο δείχνουν αυτόν τον υπέροχο πολιτισμό που διαθέτει. Ο Παρθενώνας, το αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου και το ανάκτορο της Κνωσού είναι ένα δείγμα της απέραντης πολιτιστικής κληρονομιάς της.

Τα προτερήματα της χώρας μας όμως δεν σταματούν εδώ. Ένα από αυτά είναι οι ατελείωτες φυσικές ομορφιές που έχει (ο ήλιος, η θάλασσα, οι ακρογιαλιές). Επιπλέον, η ιστορία της χάνεται στα βάθη των αιώνων, τα έργα των αρχαίων Ελλήνων είναι κλασικά και αξεπέραστα και κυρίαρχα σε όλο το Αιγαίο. Εκτός από όλα αυτά η Ελλάδα έχει αναδείξει μεγάλους δημιουργούς και γενικότερα ανθρώπους που αγαπούν την ομορφιά και τα έργα του πνεύματος. Η ανάπτυξη της επιστήμης αρκετές φορές οφείλεται στις θεωρίες, στις ανακαλύψεις και στις επιστημονικές μελέτες των Ελλήνων. Επίσης τα μαθηματικά, η ιατρική και η αστρονομία οφείλουν πολλά στους αρχαίους Έλληνες και έτσι προχώρησε η ανθρώπινη εξέλιξη. Γενικότερα μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι το ελληνικό πνεύμα είναι αυτό που έκανε τους Έλληνες να ξεχωρίσουν στο παγκόσμιο πολιτιστικό στερέωμα.

Τέλος, άλλος ένας παράγοντας που κάνει τη χώρα μας ξεχωριστή είναι οι Έλληνες. Οι ντόπιοι φημίζονται για τη φιλοξενία τους, την δημιουργικότητα τους, και την εξωστρέφεια τους. Πρόκειται για άτομα εργατικά και με θέληση για μόρφωση και πρόοδο. Κλείνοντας, ένα σημαντικό γνώρισμα των Ελλήνων είναι το πάθος τους για την ελευθερία και την ελευθερία του λόγου και η αξία που δίνουν στους οικογενειακούς και φιλικούς δεσμούς.

Παρατηρήσεις

1. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των Ελλήνων που τους κάνουν μοναδικούς σύμφωνα με το κείμενο;

(Μονάδες 5)

2. Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνδεσης των προτάσεων:

Οι Έλληνες όχι μόνο μορφώνονται, αλλά και διαπρέπουν στο εξωτερικό. Είναι θεμιτό να τρεφόμεστε υγιεινά καθόλη τη διάρκεια της ζωής μας.

(Μονάδες 2)

3. Να εντοπίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της 2^{ης} παραγράφου του κειμένου και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(Μονάδες 3)

Παραγωγή Λόγου

Σε ένα άρθρο για την σχολική σας εφημερίδα να παρουσιάσετε τα θετικά και αρνητικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν τη χώρα μας .(200-250 λέξεις)

(Μονάδες 10)

Λογοτεχνία

ΚΕΙΜΕΝΟ

Του γιοφουριού της Άρτας

Σαράντα πέντε μάστοροι κι εξήντα μαθητάδες
γιοφύρι-ν-εθεμέλιωναν στην Άρτας το ποτάμι.
Ολημερίς το χτίζανε, το βράδυ εγκρεμιζόταν.
Μοιριολογούν οι μάστοροι και κλαίν οι μαθητάδες:
«Αλίμονο στους κόπους μας, κρίμα στις δούλεψές μας,
ολημερίς να χτίζουμε, το βράδυ να γκρεμιέται!»
Πουλάκι edιάβη κι έκατσε αντίκρυ στο ποτάμι,
δεν εκελάηδε σαν πουλί, μηδέ σα χελιδόνι,
παρά εκελάηδε κι έλεγε, ανθρωπινή λαλίτσα:
«Α δε στοιχειώσετε άνθρωπο, γιοφύρι δε στεριώνει·
και μη στοιχειώσετε ορφανό, μη ξένο, μη διαβάτη,
παρά του πρωτομάστορα την όμορφη γυναίκα,
πόρχεται αργά τ' αποταχύ* και πάρωρα* το γιόμα».
Τ' άκουσ' ο πρωτομάστορας και του θανάτου πέφτει.
Πιάνει, μηνάει της λυγερής με το πουλί τ' αηδόνι:
Αργά ντυθει, αργά αλλαχτεί, αργά να πάει το γιόμα,
αργά να πάει και να διαβεί της Άρτας το γιοφύρι.
Και το πουλί παράκουσε κι αλλιώς επήγε κι είπε:

«Γοργά ντύσου, γοργά άλλαξε, γοργά να πας το γιόμα,
γοργά να πας και να διαβείς της Άρτας το γιοφύρι».
Να τηνε κι εξανάφανεν* από την άσπρη στράτα.
Την είδ' ο πρωτομάστορας, ραγίζεται η καρδιά του.
Από μακριά τους χαιρετά κι από κοντά τους λέει:
«Γεια σας, χαρά σας, μάστοροι και σεις οι μαθητάδες,
μα τι έχει ο πρωτομάστορας κι είναι βαργωμισμένος*;
– Το δαχτυλίδι τόπεσε στην πρώτη την καμάρα,
και ποιος να μπει και ποιος να βγει το δαχτυλίδι νά 'βρει;
– Μάστορα, μην πικραίνεσαι κι εγώ να πά' σ' το φέρω,
εγώ να μπω, κι εγώ να βγω, το δαχτυλίδι νά βρω».
Μηδέ καλά κατέβηκε, μηδέ στη μέση επήγε·
«Τράβα, καλέ μ', τον άλυσο, τράβα την αλυσίδα,

τι όλον τον κόσμο ανάγειρα και τίποτε δεν ήβρα».
Ένας πιχάει* με το μυστρί*, κι άλλος με τον ασβέστη,
παίρνει κι ο πρωτομάστορας και ρίχνει μέγα λίθο.
«Αλίμονο στη μοίρα μας, κρίμα στο ριζικό* μας!
Τρεις αδερφάδες είμαστε, κι οι τρεις κακογραμμένες,
η μια 'χτισε το Δούναβη, κι η άλλη τον Αφράτη*,
κι εγώ η πλιο στερνότερη* της Άρτας το γιοφύρι.
Ως τρέμει το καρυόφυλλο*, να τρέμει το γιοφύρι,
κι ως πέφτουν τα δεντρόφυλλα, να πέφτουν οι διαβάτες.
– Κόρη, το λόγον άλλαξε κι άλλη κατάρρα δώσε,
πόχεις μονάκριβο αδερφό, μη λάχει* και περάσει».
Κι αυτή το λόγον άλλαξε κι άλλη κατάρρα δίνει.
«Αν τρέμουν τ' άγρια βουνά, να τρέμει το γιοφύρι,
κι αν πέφτουν τ' άγρια πουλιά, να πέφτουν οι διαβάτες,
τι έχω αδερφό στην ξενιτιά, μη λάχει και περάσει».

*Ν. Γ. Πολίτη, Εκλογαί από τα τραγούδια
του ελληνικού λαού*

Παρατηρήσεις

1. Να παρουσιάσετε τη συναισθηματική κλιμάκωση της Λυγερής.

(Μονάδες 6)

2. Επανάληψη, νόμος των τριών, διάλογος, το αδύνατο: Ποια από αυτά τα γνωρίσματα μπορείτε να εντοπίσετε στο τραγούδι; Να επισημάνετε ένα σημείο για κάθε γνώρισμα.

(Μονάδες 4)

3. Ο πρωτομάστορας βρίσκεται απέναντι σε ένα μεγάλο δίλημμα . Ποιο είναι το δίλημμα και ποια η τελική του απόφαση ;

(Μονάδες 10)